

بالاخره تماشای تلویزیون برای بچه‌ها خوب هست یا نه؟

وقتی می‌گذارید کودکان با نمایشگرهای لمسی بازی کند یا جلوی تلویزیون بنشیند، آیا آرامشی که به دست می‌آورد به آسیب‌های ناشناخته تهدیدکننده کودکان می‌آورد؟

وقتی می‌گذارید کودکان با نمایشگرهای لمسی بازی کند یا جلوی تلویزیون بنشیند، آیا آرامشی که به دست می‌آورد به آسیب‌های ناشناخته تهدیدکننده کودکان می‌آورد؟

وقتی که به کودک خود اجازه می‌دهید که با نمایشگرهای صفحه لمسی بازی کند یا جلوی تلویزیون بنشیند، آیا آن آرامشی را که به دست می‌آورد ارزش آسیب‌های ناشناخته‌ای را که کودک دلبندتان در معرض آنها قرار می‌گیرد دارد؟ این موضوع هفته قبل با تحقیقی که ادعا می‌کند زمان تماشای تلویزیون با افزایش شاخص توده بدن (BMI) ارتباط مستقیم دارد و تحقیق دیگری که بر خلاف اولی، نشان می‌دهد تماشای تلویزیون به تقویت قوای ذهنی کودکان منجر می‌شود، یک بار دیگر مطرح شد.

شاید عناوین خبری تکان دهنده باشند، اما هر پژوهشی با انتقادهای متفاوتی مواجه می‌شود. به راستی درباره نشستن کودکان پای تلویزیون و صفحات نمایشگر دیگر چه می‌توان گفت؟

اول از همه، دسته بندی همه نمایشگرها در یک گروه، کمکی نمی‌کند. پیت اچلز در دانشگاه بس اسپا انگلیس که در مورد اثرات بازی‌های کامپیوتری روی رفتارها تحقیق می‌کند، می‌گوید: «زمان تماشای صفحه مانیتور واقعا اندازه‌گیری اغوا کننده ای است، زیرا خیلی ساده است و عموماً به صورت تعداد ساعت‌هایی که روزانه از فناوری‌های حاوی صفحه نمایشگر استفاده می‌شود، توصیف می‌شود. اما این تعریف بسیار بی‌معنی است. و هیچ چیز راجع به اینکه شما در آن زمان از چه چیزی استفاده می‌کنید نمی‌گوید.»

وقتی که انواع متفاوت صفحات نمایشگر را از یکدیگر جدا می‌کنید، این اثرات هم متفاوت می‌شوند. تماشای منفعلانه تلویزیون شباهتی به آموختن مطالعه روی صفحه نمایشگر ندارد، و مطالعه کردن هم شبیه به کشتن هیولاها روی کنسول‌های بازی نیست. برای مثال، یک تحقیق جدید از 11 هزار کودک انگلیسی نشان داده‌اند که در سن 5 سالگی بیشتر از سه ساعت در روز را به تماشای تلویزیون اختصاص می‌دهند، در مقایسه با آنهایی که زیر یک ساعت در روز تلویزیون می‌بینند، در دو سال بعد مشکلات رفتاری بیشتری از خود نشان می‌دهند. اما پژوهشگران، چنین تاثیری را در آنهایی که بازی‌های کامپیوتری انجام می‌دهند، مشاهده نکردند.

بین و بیاموز

این نوع مانیتور نیست که مهم است، بلکه آنچه روی مانیتور است و نشان داده می‌شود است که اهمیت دارد. بهترین پژوهش‌ها نشان می‌دهند محتوای چیزی که کودک تماشا می‌کند، بهترین پیش‌بینی کننده تاثیرات شناختی است. کودکان چیزی را که تماشا می‌کنند یاد می‌گیرند. خواه این چیزها یادگیری حروف و شماره‌ها باشد، شوخی و خنده باشد یا رفتارهای خشونت‌آمیز. بچه‌هایی که محتوای متناسب با سن خود تماشا می‌کنند و یا برنامه‌های آموزشی را می‌بینند، در آزمون‌های آمادگی مدارس، عملکرد بهتری از خود نشان می‌دهند.

زمانی که صحبت از اثرات فیزیکی می‌شود، بسیاری از پژوهش‌ها به نتایجی مشابه تحقیق اخیر می‌رسند که نشان می‌دهد زمان تماشای نمایشگر با افزایش شاخص توده بدن و چاقی همراه است. اما به سادگی نمی‌توان عوامل زمینه ساز این اثرات را از هم تفکیک کرد و مشخص کرد که واقعا زمان تماشای نمایشگر سبب این اثرات می‌شود یا اینکه آنها با برخی از روش‌های دیگر در ارتباط هستند. به عقیده برخی کارشناسان، این غیر ممکن است که بتوان با قطعیت تعیین کرد که آیا تلویزیون سبب چاقی است یا اینکه احتمالاً عوامل دیگری در مشکل پیچیده چاقی دوران کودکی تاثیرگذار است.

افزایش دستگاه‌های قابل حمل، مشکل را پیچیده‌تر هم کرده است. طبق یک تحقیق، در سال 1392/2013، 40 درصد از کودکان 8 سال و کوچک‌تر از آن در ایالات متحده، در خانه‌هایشان تبلت داشته‌اند، در حالی که این رقم در سال 1390/2011 تنها 8 درصد بود. روزی فلیت که روی آموزش دبستان و پیش دبستان در انستیتوی آموزش در لندن تحقیق می‌کند، می‌گوید که نمایشگرهای صفحه لمسی برای بچه‌ها بسیار تحریک برانگیز است و به آنها امکان می‌دهد خود از ابزاری که می‌بینند برای بزرگ‌ترها تا چه اندازه مهم است، استفاده کنند. او می‌گوید: «یک دسته پژوهش‌های انکارناپذیر وجود دارد که نشان می‌دهد فناوری‌های جدید می‌توانند کودکان را مجذوب خود سازند». مطالعات او نشان داده‌اند که بچه‌هایی که در یادگیری با استفاده از کتاب‌های کاغذی مشکل دارند، وقتی از آی‌پد استفاده کنند (برای مطالعه همان کتاب‌ها به صورت الکترونیکی) پیشرفت بهتری از خود نشان می‌دهند.

چند رسانه‌ای‌های تحریک کننده

تحقیق فلیت در مدارس همچنین نشان داده که آی‌پدها کودکان را به فعالیت‌های دسته جمعی بیشتر واداشته و به کودکان ساکت‌تر یاد می‌دهند که زبان باز کنند. او فکر می‌کند که چنین چیزی تا حدی به این دلیل است که کودکان بازخورهای آنی دریافت می‌کنند، و دلیل دیگرش این است که این ابزارها چند رسانه‌ای هستند. او می‌گوید: «برای این که به دانش دسترسی داشته باشید، نیازی نیست که سواد خواندن داشته باشید؛ کافی است آیکن‌ها را دنبال کنید و کلماتی را که گفته می‌شود

بشنوید».

در همین ماه، یک بررسی از هزار پدر و مادر با کودکان 3 تا 5 ساله و معلم‌هایشان از این ایده که تبلت‌ها می‌توانند یادگیری را بهبود بخشند، حمایت کرده است. این تحقیق نشان می‌دهد که وقتی کودکان به داستان‌ها نگاه می‌کنند، از خواندن لذت بیشتری می‌برند و زمانی که کتاب و یک نمایشگر صفحه لمسی را با هم داشته باشند، لذتی که از خواندن می‌برند، از حالت قبل هم بیشتر است.

با اهمیت‌تر اینکه عملکرد کودکانی با پس‌زمینه‌های اجتماعی اقتصادی پایین که از هر دو روش (کتاب و تبلت) در خانه استفاده می‌کنند، در مقایسه با حالتی که در خانه فقط کتاب داشته باشند، بهتر است و در گروه اول احتمال کمتری وجود دارد که در آن درس‌ها ضعیف‌تر از میانگین مدرسه باشند.

آنچه روشن است، این است که ما نباید از این فناوری‌های نوظهور هراس داشته باشیم، بلکه باید نگران چگونگی استفاده از آنها و اینکه چه برهمکنشی با افراد دارند باشیم. مزیت‌هایی را که در محیط مدرسه دیده شده، می‌توان در خانه هم مشاهده کرد؛ البته اگر اسباب بازی‌های دیجیتالی کودکان را هوشمندانه انتخاب کنید.

بدون فکر موبایلتان را به دست فرزندتان ندهید

فلیت می‌گوید اپلیکیشن‌های آموزشی وجود دارند که مزایایشان توسط این تحقیق تایید شده است. اچلز می‌گوید که نوع وقت تماشای نمایشگر را در نظر بگیرید. این که فرزندتان فقط 5 ساعت جلوی تلویزیون بنشیند، فرق دارد با این که 2 ساعت تلویزیون ببیند، 2 ساعت یک بازی کامپیوتری فعال انجام دهد و پس از آن یک ساعت با پدر بزرگش در اسکایپ صحبت کند. کلام آخر: آی‌پد برای نسل جدید، همان کاری را می‌کند که جین آستین برای نسلی دیگر انجام داده بود. فلیت می‌گوید: «این یک دوره جدید است. بدبینی‌های زیادی که در مورد این ابزارها دیده می‌شوند، در دورانی که کتاب‌های داستان در قرن 18 به منصفه ظهور رسیدند هم وجود داشت».